

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Vytauto g. 38, 41143 Biržai, tel./ faks. (8 450) 42 108, el. p. kontrole@birzai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188642518.

Biržų rajono savivaldybės tarybai

Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriui

IŠVADA DĖL GARANTIJOS SUTEIKIMO

2019 m. gruodžio 16 d. Nr. K9-7

Biržai

Biržų rajono savivaldybės administracija 2019 m. gruodžio 10 d. raštu Nr. SN-1846 kreipėsi į Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą su prašymu pateikti išvadą dėl Biržų rajono savivaldybės galimybių suteikti UAB „Biržų vandenys“ iki 580 385,52 Eur garantiją (iš jų 569 005,41 Eur paskolos suma ir 12 mėn. palūkanos 11 380,11 Eur (569 005,41 x 2 proc.)) paskolai gauti iš UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūros (toliau – UAB VIPA) investicijų projektui „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų plėtra Biržų aglomeracijoje“ įgyvendinti.

Dėl skolinimosi reglamentavimo

Lietuvos Respublikos 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu Savivaldybės prognozuojamos 2019 metų biudžeto pajamos sudaro 13 934,0 tūkst. Eur, skolinimosi limitai 2019 metams nustatyti taip:

1. Savivaldybės skola negali viršyti 60 proc. Lietuvos Respublikos 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu prognozuojamų Savivaldybės biudžeto pajamų.

2. Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma finansų ministro nustatyta tvarka atrinktiems projektams, kuriais prisidedama prie regiono ir (arba) savivaldybės socialinės ir ekonominės plėtros tikslų, nustatytų strateginio planavimo dokumentuose, ir mažinamos savivaldybės biudžeto išlaidos ir (arba) didinamos savivaldybės biudžeto pajamos, yra ne daugiau, kaip 5 procentai prognozuojamų Savivaldybės biudžeto pajamų, o visų savivaldybių bendra metinio grynojo skolinimosi suma šiems projektams yra ne daugiau kaip 1 procentas prognozuojamų visų savivaldybių biudžetų pajamų. Kiekvienos savivaldybės biudžeto atitiktis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatomis turi būti pasiekta per ketverių metų laikotarpį, skaičiuojant nuo pirmų metų, kai pradedama naudoti metinio grynojo skolinimosi suma.

3. Savivaldybės priimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl Savivaldybės valdomų įmonių prišiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įsipareigojimų negali viršyti 10 proc. prognozuojamų Savivaldybės biudžeto pajamų.

Pagal aukščiau minėtą teisės aktą Savivaldybės 2020 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2019 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti).

Dėl Savivaldybės skolos ir garantijų limitų likučių

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu vertinome Savivaldybės garantijos suteikimo galimybes UAB „Biržų vandenys“ dėl paskolos gavimo ir UAB VIPA investicijų projektui „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų

surinkimo tinklų plėtra Biržų aglomeracijoje“ įgyvendinti. „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų plėtra Biržų aglomeracijoje projektas“ nebuvo vertintas.

Atliekant vertinimą buvo vadovaujama Savivaldybės administracijos Biudžeto skyriaus pateiktais Savivaldybės 2019 m. lapkričio 30 d. skolos (pagal paskolų sutartis bei kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus) duomenimis. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informaciją, nustatyta, kad:

1. Savivaldybės skola 2019 metais negali viršyti 8 360,4 tūkst. Eur. Pagal pasirašytas paskolų sutartis su kredito įstaigomis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus Savivaldybės negrąžintų paskolų likutis 2019 m. lapkričio 30 d. buvo 3 584,8 tūkst. eurų, limito likutis 2019 m. lapkričio 30 d. – 4 775,6 tūkst. Eur.

2. Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma turi sudaryti ne daugiau kaip 5 procentus prognozuojamų Savivaldybės biudžeto pajamų arba 696,7 tūkst. Eur. 2019 m. lapkričio 30 d. įvykdyta įsipareigojimų 241,0 tūkst. Eur daugiau negu buvo prisiimta (prisiimta 209,3 tūkst. Eur, įvykdyta 450,3 tūkst. Eur).

3. Savivaldybės įsipareigojimai pagal garantijas negali viršyti 1 393,4 tūkst. Eur. Prisiimtų įsipareigojimų pagal garantijas 2019 m. lapkričio 30 d. nėra, garantijų limito likutis 2019 m. lapkričio 30 d. sudaro 1393,4 tūkst. Eur.

Norime atkreipti dėmesį, kad Biržų rajono kontrolės ir audito tarnyba 2017 m. balandžio 14 d. pateikė Biržų rajono savivaldybės tarybai ir Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriui išvadą Nr. K9-2 dėl garantijų suteikimo UAB „Biržų vandenys“ imti 500,0 tūkst. Eur paskolą iš Lietuvos Respublikos finansų ministerijos valstybės vardu paimtos Europos investicijų banko investiciniam projektui „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra ir rekonstrukcija Biržų rajone“ finansuoti. Bendrovė Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą raštu¹ informavo, kad šios paskolos jie negavo bei pateikė Valstybinės paskolų komisijos posėdžio, įvykusio 2017 m. birželio 16 d. protokolo Nr. 4P-3 išrašo kopiją, kuriame minėta komisija nutarė „Pakartotinai svarstyti klausimą dėl UAB „Biržų vandenys“ 500 000 eurų paskolos suteikimo teismui priėmus sprendimą UAB „Biržų vandenys“ byloje dėl 715 500 eurų netinkamai panaudotų Europos Sąjungos paramos lėšų ir atitinkamai įvertinus bendrovės finansines galimybes grąžinti 500 000 eurų paskolą“.

Savivaldybės administracija 2019 m. gruodžio 16 d. raštu² Kontrolės ir audito tarnybai paaiškino ir patvirtino, kad Savivaldybės tarybos 2017 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. T-97 Finansų ministerijai suteikta Savivaldybės garantija nepasinaudota ir nebus pasinaudojama ateityje.

UAB „Biržų vandenys“ finansiniai rodikliai

Kreditinis ir debetinis įmonės įsiskolinimas, Eur

Kreditinis įsiskolinimas	2018 III ketv.	2019 III ketv.	Skirtumas (3-2)	Debetinis įsiskolinimas	2018 III ketv.	2019 III ketv.	Skirtumas (7-6)
1	2	3	4	5	6	7	8
Per vienerius metus mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	110825	103845	-6980	Per vienerius metus gautinos sumos	153821	141917	-11904
Skolos tiekėjams	18973	23897	4924	Pirkėjų įsiskolinimas	151547	137708	-13839
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	71613	64377	-7236	Kitos gautinos sumos	2274	4209	1935
Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	20239	15571	-4668				

¹ UAB „Biržų vandenys“ 2019 m. gruodžio 11 d. raštas Nr. S-348 „Dėl paskolos suteikimo“.

² Biržų rajono savivaldybės administracijos 2019 m. gruodžio 16 d. raštas Nr. SN-1862 „Dėl savivaldybės tarybos 2017 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. T-97 suteiktos garantijos“.

Bendrovės įsiskolinimai palyginus 2019 m. III ketv. ir 2018 m. III ketv. finansinius duomenis sumažėjo 6980 Eur, gautinos sumos – 11904 Eur.

Pastebėjimas. Lietuvos Aukščiausiasis teismas 2019 m. spalio 8 d. nutartimi paliko nepakeistą Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2019 m. kovo 19 d. nutartį, kuria buvo paliktas galioti Panevėžio apygardos teismo 2018 m. vasario 21 d. sprendimas: VĮ Turto banko naudai iš Bendrovės priteisti 600 087,55 Eur ir 6 proc. dydžio palūkanas nuo priteistos sumos. Įtraukus šią skolą į Bendrovės buhalterinę apskaitą, jos finansiniai rodikliai žymiai pasikeis.

Bendrovės veiklos rodiklių analizė 2016–2018 m.

Rodikliai	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Rezultatas prieš apmokestinimą (nuostolis)	(148539)	39008	54456
Pelno mokestis		5851	8168
Grynasis nuostolis	(148539)	33157	46288

Bendrovės nuostoliai 2016 m. gruodžio 31 d. sudarė 148 539 Eur, 2017 m. ir 2018 m. Bendrovė baigė pelningai (atitinkamai 33 157 Eur ir 46 288 Eur). Pagal Bendrovės 2019 m. rugsėjo 30 d. finansinius duomenis, Bendrovės nuostolis 26 527 Eur, manytina, kad Bendrovė 2019 metus pabaigs nuostolingai.

Pastebėjimas. Nepaskirstytų nuostolių suma 2016 m. gruodžio 31 d. Bendrovės balanso duomenimis sudarė 2 030 666 Eur. 2017 m. balandžio 28 d. Bendrovės eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime nuspręsta sumažinti Bendrovės įstatinį kapitalą 2 030 646,24 Eur, anuliuojant 70 119 akcijų tam, kad būtų panaikinti Bendrovės balanse įrašyti nuostoliai. Iki tol Savivaldybė valdė 252 058 akcijas, suteikiančias 252 058 balsus (93,11 proc.), kurių nominali vertė – 7 299 599,68 Eur.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu nustatytus savivaldybės skolinimosi, skolos ir garantijų limitus bei Savivaldybės skolos, skolinimosi ir garantijų limitų likučius 2019 m. lapkričio 30 d., Savivaldybė galėtų pasinaudoti galimybe suteikti iki 580 385,52 eurų garantiją UAB „Biržų vandenys“ paskolai gauti iš UAB VIPA investicijų projektui „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų plėtra Biržų aglomeracijoje“ įgyvendinti.

Norime atkreipti dėmesį, kad Civilinio kodekso 6.90 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad garantija laikomas vienašalis garanto įsipareigojimas garantijoje nurodyta suma visiškai ar iš dalies atsakyti kitam asmeniui – kreditoriui, jeigu asmuo – skolininkas prievolės neįvykdys ar ją įvykdys netinkamai, ir atlyginti kreditoriui nuostolius tam tikromis sąlygomis (skolininkui tapus nemokiam ir kitais atvejais). Garanto atsakomybė yra subsidiari.

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė